

De Rode Ruiter

Peter hoopte dat de kerstvakantie hem eindelijk wat rust zou brengen. De verhuizing had maandenlang in zijn hoofd rondgespookt, want eind november verhuisden zijn ouders. En hij ook, natuurlijk. Alleen, Peter wilde liever niet verhuizen. Maar zijn ouders hadden in Moerbeke een huis gekocht waarvan de tuin in de Moervaart overging.

Een maand woonden ze nu al in deze onopvallende buurt, in een gemeente die vooral bekend stond om de suikerfabriek. Peter had de fabriek eens bezocht, tijdens een studie-uitstap toen hij nog op zijn vorige school zat. Hij vond het er vooral erg stinken.

De dichtste buur van Peter bleek een kunstschilder te zijn, een man die nauwelijks zijn huis uit kwam. En als hij dat wel deed, viel hij op doordat hij een knalrood maatpak droeg en een even rode hoed. Peter vond hem een griezel, maar de man knikte wel altijd vriendelijk naar hem.

Peter miste zijn vrienden, zijn oude school, het vroegere huis. 's Nachts raakte hij heel moeilijk in slaap. Urenlang lag hij wakker. Vaak viel hij pas om halfzeven in slaap, en was een halfuur later de wekker een bijzonder gruwelijk sein.

Op een nacht, na tweeën, trotseerde hij de kou, stapte zijn bed uit en keek door het raam. Hij zag de glinstering van het kabbelende water van de vaart die achter de tuin liep. Toen hij scherper keek, zag hij dat het regende.

Vergiste hij zich of stond het water in de Moervaart hoger dan normaal?

Het water leek te stijgen.

'Zó hard regent het nu toch ook weer niet', mompelde hij tegen het vensterglas.

Hij schudde het hoofd, rilde van de koude en kroop daarom weer snel zijn bed in.

Die ochtend ging hij, zoals bijna elke dag, joggen langs de vaart.

Het water stond laag. Erg laag.

De volgende nacht regende het opnieuw. Er stond een felle wind die tegen de ramen en de gevel beukte. En weer kon Peter de slaap niet vinden. Zou hij zijn warme bed verlaten om te gaan kijken of het water in de Moervaart weer hoger stond? Hij schudde het hoofd, probeerde zichzelf ervan te overtuigen dat het normaal was. Als het regent, dan stijgt het water in alle waterlopen, fluisterde hij hardop tegen zichzelf. Toch gleed hij even later weer zijn bed uit. Toen hij zijn ogen over het akelig donkere landschap liet dwalen, merkte hij dat het water in de Moervaart nu nog hoger dan de vorige nacht leek te staan.

'Het is normaal, Peter, doe zelf ook maar normaal', fluisterde hij tegen het glas.

Die nacht viel hij opnieuw pas heel laat in slaap.

'Zeg jongen, slaap jij wel? Je zit meer te geeuwen dan te eten!' merkte Peters vader tijdens het ontbijt op.

Peter voelde zijn hoofd rood worden. En na enig aandringen van zijn papa, vertelde Peter wat hij de voorbije twee nachten opgemerkt had.

'Maar jongen, je hebt dit vast gedroomd!' kwam mama tussenbeide.

'Nee, ik ben er zeker van dat ik dit echt gezien heb', hield Peter vol.

'Afgelopen nacht heeft het stevig geregend,' zei papa, 'het is dus absoluut logisch dat het water in de Moervaart hoger stond. En nu regent het niet meer, dus...'

Peter zweeg. Wat had hij gedacht? Dat zijn ouders hem zomaar zouden geloven?

De nacht daarop regende het niet. Toch zag Peter dat het water in de vaart bijna uit haar oevers trad. Hij merkte echter ook dat zijn buurman, de kunstschilder, achteraan in zijn tuin rondliep. Merkwaardig, flitste het door zijn hoofd. Ik ben dus niet de enige die dit vreemde verschijnsel opmerkt...

Toen Peter de volgende dag de schilder in het dorp zag fietsen, besloot hij hem te achtervolgen.

Dat bleek helemaal niet moeilijk. Hij fietste traag en onzeker. Peter kon hem, met zijn opvallende uiterlijk, met gemak van op grote afstand in de gaten houden. De schilder sloeg de Damstraat in. Plotseling hield hij halt en belde aan bij het huis met nummer 22. Peter wist niet wat hij ervan moest denken. Het was toch niet verdacht dat zijn buurman hier aanbelde. Hij mocht dan niet weten wie er op nummer 22 woonde, veel eigenaardig volk leek er in de Damstraat niet te wonen.

Even later stapte de man weer naar buiten met een mapje in de hand. Een vrouw knikte en ging weer naar binnen. Opnieuw zette Peter de achtervolging in, maar het leek hem nu wel duidelijk dat de man naar huis fietste.

Ineens remde de man. En stopte.

‘Shit, wat nu?!’

In een flits besloot Peter dat doorfietsen het minste achterdocht wekte. Maar toen hij ter hoogte van de buurman gekomen was, hield die hem tegen.

‘Zeg jongeman, waarom volg je mij? Hé, waarom? Daarnet en nu ook?’

Peter wist niet waar hij het had. Hij opende zijn mond, wilde iets zeggen, maar bedacht zich. Duizend gedachten in zijn hoofd spatten alle kanten op.

‘Meneer, meneer, ik heb u vannacht gezien. In uw tuin. En het water in de Moervaart stond hoog!’

De man keek Peter ernstig aan en sprak met zijn diepe, schurende stem: ‘Ik heb iets ontdekt. Iets ontdekt. Iets dat héél belangrijk is voor Moerbeke! Héél belangrijk!’

Peter knikte, al wist hij niet waarom.

‘Kom je morgennamiddag bij mij langs? Hé, kom je langs?’

Die dag kon Peter aan niets anders denken dan aan zijn rood geklede buurman. Waarom wilde die dat Peter zou langskomen? Wat had hij ontdekt? Waarom was het belangrijk voor Moerbeke? En waarom herhaalde die man steeds de helft van zijn woorden?

‘Kom maar binnen, jongeman! Kom.’

Peter volgde de rode buurman door de gang waarvan de ene muur uit dozen met lege wijnflessen leek te bestaan. In de woonkamer stond een schildersezels waarop een schilderij stond. Een landschap. Peter herkende het dreefje vlakbij de Terwestbrug waar hij in taverne *De Brugge* al eens een pannenkoek had gegeten. Het landschap op het doek was bijna geheel overstromd. In de linker bovenhoek vlamde, in de donkere lucht, een rode ruiter op een rood- en geelachtig paard.

Peter slikte toen hij zag dat zowel de ruiter als het paard in brand stonden.

‘Dit is de Rode Ruiter’, bromde de buurman. ‘Ken je die? Hé, ken je die?’

Peter schudde het hoofd.

‘En de Turfputten? Ook niet? De Terwestbrug? Ja? En dat dreefje? Daar, in zuidelijke richting liggen de Turfputten. De Turfputten. Vroeger was daar een uitgestrekt moeras, tot aan de Zuidlede! En diep, diep, diep dat die putten waren! Jongen, die putten waren diep! In het jaar 1400 had men er al gigantische hoeveelheden turf uitgegraven. Turf, snap je?’

Peter knikte.

‘Maar in 1400 stond er nog geen water in. Dat kwam doordat men er alles aan deed om geen water in die putten te laten komen. Er werkte zoveel volk dat het een ramp was geweest, een ramp, als ze onder water zouden staan. Er was een heel systeem met sluizen en zo. Sluizen. Tegen het opkomende water uit de Durme... Snap je?’

De man zweeg even. Nipte aan zijn glas wijn. Nipte nog eens.

‘Maar! Maar! In het najaar van 1400 was het regenweer. Regenweer. De turfstekers waren verscheidene keren ’s nachts uit hun bedden gehaald om bressen te dichten met zandzakjes en zo. Men vreesde dat met de felle noordwestenwind het water nog zou stijgen en dat kon een overstroming tot gevolg hebben. Een overstroming, snap je?’

Peter knikte.

‘Snap je, Peter? Afijn, om een lang verhaal kort te maken: op een nacht, in december 1400, was het springtij en het hele gebied stroomde over. Of overstroomde? Soit. Mannen en vrouwen probeerden te redden wat er te redden viel. Maar de storm bleef verder woeden. Rondom de turfputten liepen wachters, in ploegen. Ze leken wel spookgestalten. Tot...’ De schilder keek Peter met grote ogen aan.

‘Aaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaa! Ooo!’ Peter schrok van het dierlijke gehuil dat de man voortbracht.

‘Niemand wist wat het was. Aaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaa! Het gehuil sneed door merg en been! Het verplaatste zich van oost naar west, over de Moerbeek! Het was een mensenstem! Een mensenstem. Niemand had verstaan wat ze had gezegd. Maar iedereen die daar in de regen en de stormwind buitenstond, zag een schijnsel over het dorp vliegen, en een angstaanjagend gehuil weerklonk opnieuw.’

Peter stond met open mond te luisteren. Maar de buurman vertelde voort.

‘Mensen sprenkelden wijwater en prevelden gebeden. Een paar mannen achter de struiken hadden het gezien. Snap je? Kijk, kijk!’

En de buurman pakte het mapje dat Peter herkende van de dag voordien. De schilder las voor:

‘Een gloeiende ruiter op een vlammend paard! Alles vuur en vlam! Een vlammende ruiter!’

‘Een vlammende ruiter?’ herhaalde Peter terwijl hij het schilderij op de ezel bekeek.

‘Ja, kijk, hier, ik lees verder... Daar maakt hij een korte draai naar links, zakt steeds... draait! Zwenkt! en met vervaarlijk gehuil ploft hij in de diepte van de turfputten! Verdwenen met man en paard in den natten turfgrond!’

Peter zweeg en keek zijn buurman gespannen aan.

‘Die nacht zijn alle turfputten onder water gelopen en zijn dus honderden mensen hun werk kwijt geraakt... Ik heb, sinds ik tijdens een slapeloze nacht het water heb zien stijgen, heel wat geobserveerd en onderzoekwerk verricht. Gisteren ben ik nog bij een mevrouw van de Heemkundige Kring langs geweest. Weet je wat ik in oude teksten heb gevonden? Dat dit verschijnsel om de honderd jaar weer opduikt. Om de honderd jaar. Vanaf het jaar 1400. Snap je? En welk jaar zijn we nu?’

Peter slikte en bromde: ‘2000...’

‘Maaaarrrrr!!! Om de honderd jaar gebeurde het op een andere plek in deze buurt. Richting Eksaardsedam, bijvoorbeeld, en in de buurt van de Bruggemansdreef... Weet je, de Rode Ruiter maakt een cirkel, en na zeven jaar –een heilig getal– is die cirkel rond, en het achtste jaar, het achtste jaar begint hij weer van voren af aan. Ja, van voren af aan. Ik heb berekend dat de Rode Ruiter, die de overstromingen veroorzaakt, ditmaal aan de Moervaart zal toeslaan! Daar ben ik zeker van! Snap je? Trouwens je hebt zelf de vorige nachten gezien hoe het water in de Moervaart stijgt, toch?’

Peter knikte.

‘Dat is een voorteken. Een voorteken. Maar als de Moervaart overstroomt, dan is het een ramp! Hoeveel huizen staan er dan onder water? Hoeveel dieren verdrinken er?’

Peters hart bonsde in zijn keel. ‘Wat kunnen we eraan doen?’ vroeg hij.

De man zuchtte. ‘Niet veel, vrees ik, niet veel, want ik heb al van alles geprobeerd: gebeld naar de burgemeester, naar de politie... Maar niemand gelooft me, iedereen denkt dat het om een verzinsel gaat, om een legende.’

‘Dat is het toch?’ zei Peter.

‘Dat denkt iedereen, maar wacht, ik heb bewijzen.’

De man goot gehaast een heel glas wijn naar binnen, haalde een slordige map uit de kast, pikte er een papier uit en toonde Peter dat er volgens hem in de loop van de eeuwen een aantal kleine en grotere overstromingen plaatsgevonden hadden.

Het werd stil in de woonkamer. Maar de man was nog niet uitverteld. Opnieuw goot hij een glas wijn naar binnen en sprak: ‘Ik heb een theorie. Een theorie. Uit wat ik heb opgezocht, blijkt dat in het verleden de Rode Ruiter steeds 13 minuten later verschijnt dan de eeuw voordien. 13 minuten! Jongeman, ik heb berekend dat hij dit jaar op 31 december om 23:53 zal landen! Om zeven vóór middernacht!’

Het geluid van de staande klok deed Peter schrikken. ‘Oeps, vier uur. Straks is mijn mama thuis, en ik moet aardappelen schillen!’

‘De suikerfabriek!’ schrok Peter.

‘Denk je niet dat de Rode Ruiter ditmaal weleens vlakbij de suikerfabriek zou kunnen landen?’ vroeg Peter de volgende dag bezorgd.

‘Knap van je’, mompelde hij.

‘Ik heb de plekken aangeduid waar de Rode Ruiter is opgedoken. Kijk, zijn verschijningen vormen een perfecte cirkel.’

Peter bekeek aandachtig de kaart.

‘Maar ik zie bijna nergens waterlopen waar de Rode Ruiter is opgedoken’, twijfelde Peter. De schilder keek hem met grote ogen aan.

‘Ja, zeg ventje, kleine beken staan er natuurlijk niet op, dit is geen detailkaart hé! Maar laat het ons er op houden dat het bijna niet anders kan, dan dat de Rode Ruiter dit jaar in het water zal duiken... vlakbij de suikerfabriek!’

‘Meneer, denk je écht...’

‘Ja, natuurlijk. Waarom, trek je mijn woorden in twijfel, misschien?’

Peter krabbelde terug: ‘Nee, meneer, natuurlijk niet. Maar eh... hoe kunnen we de Rode Ruiter tegenhouden, denk je?’

‘Ik heb me al suf gedacht, maatje’, sprak de schilder wat onduidelijk. ‘Suf gedacht... Het enige dat ik vermoed, is dat hij níét zal landen als hij het water niet kan zien. Maar hoe camoufleer je de Moervaart? Hoe maak je een heel deel van de waterloop onzichtbaar? Hoe...’

Het waren spannende dagen voor Peter en de man. Aangezien niemand hen zou geloven, hadden ze besloten aan niemand iets te vertellen. Het was al 29 december toen de buurman Peter op zijn gsm belde: ‘Ben je alleen, Peter? Ja? Ik denk dat ik de oplossing heb. Als je op 31 december vanaf één minuut voordat de Rode Ruiter in de Moervaart zal duiken, op die plek vuurwerk afschiet, zal de Ruiter niet kunnen landen. Waarschijnlijk zal hij terugkeren naar waar hij vandaan komt. Wat denk je, Peter? Wat denk je?’

Peter dacht koortsachtig na. Het was een eenvoudige theorie: als ze ervoor konden zorgen dat de Rode Ruiter de Moervaart in de buurt van de suikerfabriek niet kon zien, zou hij inderdaad wellicht niet landen...

‘Maar vuurwerk, dat kost toch hopen geld? En zoveel heb ik niet...’

De buurman suste: ‘Ik koop het wel, Peter. Maar jij moet me helpen. Helpen. Om de vuurpijlen af te steken. Dat kan ik niet alleen. Dat kan ik niet alleen, snap je?’

‘Maar mijn ouders...’

‘Kun je niet zeggen dat ik je gevraagd heb mij even te helpen? Dan lieg je niet...’

Op oudejaarsnacht kreeg Peter inderdaad de toestemming om de buurman te helpen. Peter had gezegd dat de man een goede vriend wilde verrassen met vuurwerk, maar dat hij niemand had om hem te helpen. Toen de buurman om halftwaalf aanbelde om Peter mee te nemen, maande Peters mama hem wel vijfmaal aan héél voorzichtig te zijn.

Om **exact zes minuten vóór middernacht** schoten Peter en de schilder vlakbij de suikerfabriek al hun vuurwerk af.

Ze hadden geen dolende Rode Ruiter gezien.

‘Peter, vriend. Peter,’ sprak de buurman moeilijk, ‘we hebben het dorp gered, gered. Wij, wij hebben het dorp van een vreeeeeeeselijke overstroming gered. Alleen... niemand zal het weten... Niemand. Alleen wij, wij...’

De man stak de sleutel eerst naast het slot van zijn voordeur. Toen hij binnen geraakt was, schudde Peter het hoofd en ging naar huis.

De volgende ochtend belde de buurman al vroeg aan bij Peter. Helemaal overstuur.

‘Kom eens mee, Peter, ik moet je wat laten zien! Kom, kom mee...’

‘Wat?’

‘Kom mee, kom mee, ik wil het je... tonen. Nu!’

Peter ging mee. In het schilderij dat op de ezel stond, was de Rode Ruiter verdwenen.

‘En ik heb het doek niet aangeraakt, ik heb het niet overschilderd, echt niet! Voel maar, voel maar...’ zei de buurman. Daarna kapte hij een glas rode wijn in een slok naar binnen. Toen Peter diezelfde voormiddag terugkeerde van het joggen, stond er bij de buurman een brandweerwagen voor de deur. Brandweermannen liepen in en uit het huis. Een ziekenwagen reed van de oprit en gierde met piepende banden in de richting van de stad.

Peters moeder stond in de voordeur.

‘Ze hebben net onze buurman weggevoerd. Jeanne van hier rechtover had rook gezien...’
Peters mama zuchtte.

‘Jeanne zei dat onze buurman aan de drank was, dat hij psychische problemen had. En nu stond zijn keuken in brand. Onze buurman moet nogal ernstig verbrand zijn, zei Jeanne. ’t Is wel een rare man, want weet je wat hij geroepen heeft toen ze hem op de brancard naar de ziekenwagen brachten?’

‘Nee’, zei Peter schor.

‘Jeanne heeft hem horen roepen: “Ik ben de Rode Ruiter! Ik ben de Rode Ruiter!!”’